

AM2024.02.21B2

Retten i Svendborgs DOM

Dato: 21. februar 2024

Rettens sagsnr.: R5-2516/2023

Politiets sagsnr.: SAV-2022-3100101-134

Erstatning efter uberettiget frihedsberøvelse

Erstatningssøgende (advokat Rasmus Sølberg) mod Anklagemyndigheden

Sagens baggrund

Erstatningssøgende blev den 16. februar 2022 anholdt og sigtet for voldtægt efter straffelovens § 216, stk. 1. Han blev den 17. februar 2022 varetægtsfængslet i medfør af retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 3.

Ved Retten i Svendborgs dom af 6. oktober 2022 blev *Erstatningssøgende* frifundet og løsladt.

Advokat Rasmus Sølberg fremsatte ved brev af 10. november 2022 krav om erstatning med 589.140,05 kr., jf. retsplejelovens § 1018 a, stk. 1.

Ved afgørelse af 9. maj 2023 imødekom Statsadvokaten kravet delvist med 322.650 kr. svarende til uberettiget frihedsberøvelse i 232 påbegyndte døgn, men nægtede at udbetale erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, inkassoopkrævning og tabte sociale ydelser.

Advokat Rasmus Sølberg påklagede afgørelsen ved brev af 2. juni 2023.

Ved afgørelse af 28. juni 2023 genoptog Statsadvokaten spørgsmålet om tabt arbejdsfortjeneste og imødekom kravet delvist med 31.589,46 kr. Kravene om erstatning for tab af sociale ydelser og inkassoopkrævning blev ikke genoptaget.

Denne afgørelse ses ikke at være blevet påklaget.

Ved afgørelse af 27. juli 2023 nægtede Rigsadvokaten at betale yderligere erstatning. Rigsadvokaten tog imidlertid ikke endelig stilling til kravet vedrørende mistet ret til ledighedsydelse.

Ved brev af 31. august 2023 anmodede advokat Rasmus Sølberg anklagemyndigheden om at indbringe Rigsadvokatens afgørelse for retten.

Ved afgørelser af 5. oktober og 17. oktober 2023 nægtede Rigsadvokaten at betale yderligere erstatning, herunder for mistet social ydelse i form af ledighedsydelse.

Ved brev af 18. oktober 2023 anmodede advokat Rasmus Sølberg anklagemyndigheden om at indbringe Rigsadvokatens afgørelser for retten.

Påstande

Erstatningssøgende har nedlagt påstand om erstatning med 101.265,23 kr.

Erstatningskravet er opgjort således:

Mistet ret til ledighedsydelse	97.020 kr.
Inkassoomkostninger	4.245,23 kr.
I alt	101.265,23 kr.

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om frifindelse og har endvidere nedlagt påstand om, at *Erstatningssøgende* selv skal bære de omkostninger, der er forbundet med sagens indbringelse for retten.

Sagens oplysninger

Af Statsadvokatens afgørelse af 9. maj 2023 fremgår bl.a.:

" ...

Jeg har i dag besluttet delvist at imødekomme dit krav om erstatning til Erstatningssøgende. Det betyder, at jeg kan yde din klient 322.650,00 kr. i erstatning for frihedsberøvelse.

Jeg har imidlertid ikke kunne imødekomme dit krav om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, inkassoopkrævning og tabte sociale ydelser. Begrundelsen herfor fremgår nedenfor.

Jeg har samtidig besluttet ikke at imødekomme dit krav om salær. Begrundelsen herfor fremgår nedenfor.

Jeg har i dag anmodet Fyns Politi om at udbetale beløbet til din klients NEMkonto.

(...)

Det fremsatte erstatningskrav

Ved mail af 10. november 2022 til Fyns Politi, hvorfra jeg har modtaget det, fremsatte du krav om erstatning, som du opgjorde således:

<i>Uberettiget frihedsberøvelse:</i>	<i>322.650,00 kr.</i>
--------------------------------------	-----------------------

<i>Tabt arbejdsfortjeneste inkl. Flexløntilskud:</i>	<i>165.224,82 kr.</i>
--	-----------------------

Mistet ledighedsydelse:

97.020,00 kr.

Inkassoregning:

4.245,23 kr.

I alt:

589.140,05 kr.

Begrundelse for delvis nægtelse af erstatningskravet

(...)

Tabte sociale ydelser:

Du har desuden krævet erstatning for, at din klient har mistet sit flexlønstilskud for februar måned på 17.002,83 kr., samt at din klient har mistet sin ret til ledighedsydelse og i stedet modtog uddannelseshjælp hvilket medførte et økonomisk tab på 97.020,00 kr.

Af Anklagemyndighedens Årsberetning 1998-1999 om erstatning i anledning af uberettiget frihedsberøvelse, pkt. 3.1, s. 27 fremgår følgende:

Tab som følge af mistet bistandshjælp og lignende sociale ydelser, der ydes efter en konkret behovsvurdering, erstattes ikke. Dette fremgår af U 1987.338 H.

Eftersom du har krævet erstatning for et økonomisk tab af sociale ydelser, der ydes efter en konkret behovsvurdering, kan jeg ikke imødekomme dit krav om erstatning herfor.

Inkassoopkrævning:

Jeg finder, at dit krav om erstatning for inkassoomkostninger skal afgøres i medfør af retsplejelovens § 1018 a, stk. 1, 2. pkt., hvoraf det fremgår, at erstatning ydes for økonomisk skade samt for lidelse, tort, ulempe og forstyrrelse af stilling og forhold.

Jeg finder det imidlertid ikke godtgjort, at kravet er en påregnelig følge af frihedsberøvelsen, ligesom jeg ikke finder, at der er godtgjort en årsagssammenhæng mellem tabet og frihedsberøvelsen.

Jeg har i den forbindelse lagt vægt på, at din klient selv bærer ansvaret for, at hans personlige, herunder økonomiske forpligtelser blev opfyldt i den periode, hvor han har været varetægtsfængsling.

Jeg kan på den baggrund ikke imødekomme kravet.

Salær

Det fremgår af sagen, at du har været beskikket som forsvarer under straffesagen. Du har efter det oplyste modtaget 83.470,00 kr. + moms i salær for dit arbejde som forsvarer.

Jeg anser dit arbejde med at fremsætte erstatningskravet for at være af ubetydeligt omfang i forhold hertil. Jeg mener derfor ikke, at du har krav på at få yderligere salær i sagen. Jeg henviser

herom til Rigsadvokatens Meddelelse, afsnittet om erstatning i henhold til retsplejelovens kapitel 93 a, pkt. 4.11.2.

Lovgrundlag

Min afgørelse er truffet efter reglerne i retsplejelovens § 1018 a, stk. 1 samt § 1007, jf. § 1018 f.

..."

Af Statsadvokatens afgørelse af 28. juni 2023 fremgår bl.a.:

"...

Ved afgørelse af 9. maj 2023 imødekom jeg din klients krav om erstatning for frihedsberøvelse. Jeg kunne imidlertid ikke imødekomme dit krav om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, inkassooprævning og tabte sociale ydelser.

Du påklagede afgørelsen ved mail af 2. juni 2023. Du fremsendte i den forbindelse yderligere dokumentation for din klients tab af arbejdsfortjeneste.

Jeg har i dag besluttet at genoptage behandlingen af sagen for så vidt angår kravet om tabt arbejdsfortjeneste.

Jeg har besluttet delvist at imødekomme dit krav om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste til Erstatningssøgende. Det betyder, at jeg kan yde din klient 31.589,46 kr. i erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Jeg har anmodet Fyns Politi om at udbetale beløbet til din klients NEM-konto.

Jeg har samtidig besluttet ikke at genoptage kravene om erstatning for tab af sociale ydelser (herunder flexlønstilskud) og inkassooprævning. Din påklage er, for så vidt angår disse krav, samtidig hermed sendt til Rigsadvokaten.

(...)

Den fremsatte klage

Du fremsendte den 7. juni 2023 en skrivelse til Statsadvokaten i Viborg, hvor du klagede over, at der ikke var ydet erstatning for tabt arbejdsfortjeneste på 165.224,82 kr. Du krævede i denne forbindelse erstatning som opgjort i din erstatningsanmodning af 10. november 2022.

Beløbet udgjorde din klients tabte arbejdsfortjeneste fra Butik samt din klients tabte flexlønstilskud fra Svendborg Kommune, der i alt blev opgjort til 148.221,99 kr. Herudover krævede du erstatning for, at din klient havde mistet sit flexlønstilskud for hele februar 2023, som udgjorde 17.002,93 kr.

Lovgrundlag

Min afgørelse er truffet efter reglerne i retsplejelovens § 1018 a, stk. 1.

..."

Af Rigsadvokatens afgørelse af 27. juli 2023 fremgår bl.a.:

"...

Ikke erstatning for tabte sociale ydelser samt inkassooprævning

Du har klaget over en afgørelse, der er truffet af Statsadvokaten i Viborg den 9. maj 2023, om delvist at nægte erstatning til din klient Erstatningssøgende.

Du har til støtte for din klage anført følgende:

” Statsadvokaten har valgt at lægge vægt på, at der ikke tildeles erstatning for tab som følge af mistet bistandshjælp og lignende sociale ydelser, jf. Anklagemyndighedens Årsberetning 1998-1999 om erstatning i anledning af uberettiget frihedsberøvelse, pkt. 3.1, s. 27. Det skal bemærkes, at der i dette tilfælde ikke er tale om sociale ydelser, som er påtænkt at skulle falde ind under bestemmelsens anvendelsesområde. Det skal ydermere anføres, at min klient, ved hans frifindelse på ny må "starte forfra" med optjeningen, da han intet optjente under varetægtsfængslingen.

Der kan på den baggrund ikke herske tvivl om, at min klients tab af det ovenfor anførte, er en direkte følge af den uberettigede frihedsberøvelse, hvorfor min klient skal erstatning for sit tab heraf. ”

Jeg har besluttet ikke at ændre Statsadvokatens afgørelse. Det betyder, at din klient ikke kan få erstatning for tabte sociale ydelser samt udgifter til inkassoopkrævning. Jeg har samtidig besluttet ikke at imødekomme dit krav om salær.

Jeg kan henholde mig til sagsfremstillingen i Statsadvokatens afgørelse af 9. maj 2023.

Begrundelse

Jeg er enig i Statsadvokatens begrundelse for at nægte erstatning for udgifter til inkassoopkrævning og kan derfor henvise til denne.

For så vidt angår erstatningskravet vedrørende mistet ret til ledighedsydelse, så indebærer genoptjeningskravet, at din klient skal have været ansat i fleksjob i 9 måneder inden for de seneste 18 måneder. Jeg er enig i, at retten til ydelsen er blevet afbrudt på grund af varetægtsfængslingen.

Med henblik på min stillingtagen til dette krav, skal jeg anmode om dokumentation for din klients indtægtsforhold i form af lønindtægter, sociale ydelser samt andre ydelser, for ansættelsesforhold samt eventuelle forsøg på at opnå ansættelse i et nyt flexjob for perioden på 9 måneder efter løsladelsen (eventuelt for perioden frem til, at din klient har genoptjent retten til ledighedsydelse), idet bemærkes, at din klient har en tabsbegrænsningspligt.

Såfremt Rigsadvokaten ikke har modtaget de nævnte oplysninger inden den 15. september 2023, vil afgørelsen vedrørende dette krav blive truffet på det foreliggende grundlag.

(...)

Lovgrundlag

Min afgørelse er truffet efter reglerne i retsplejelovens § 1018 a, stk. 1 (uberettiget frihedsberøvelse) samt § 1007, jf. § 1018 f (salær).

... ”

Af Rigsadvokatens afgørelse af 5. oktober 2023 fremgår bl.a.:

” ...

Ikke erstatning for tabte sociale ydelser

Ved afgørelse af 27. juli 2023 nægtede jeg at imødekomme dit krav om erstatning for inkassoopkrævning og tabte sociale ydelser. Jeg anmodede i den forbindelse om dokumentation for din klients indtægtsforhold i form af lønindtægter, sociale ydelser samt andre ydelser, for

ansættelsesforhold samt eventuelle forsøg på at opnå ansættelse i nyt flexjob. Du blev i den forbindelse gjort opmærksom på tabsbegrænsningspligten.

Du har den 25. august 2023 fremsendt yderligere dokumentation, hvorfor Rigsadvokaten har genoptaget behandlingen af dit krav om erstatning til din klient Erstatningssøgende for tabte sociale ydelser. Ved brev af 5. september 2023 anmodede jeg om dokumentation for de sociale ydelser og den lønindkomst din klient har modtaget i perioden fra løsladelsen den 6. oktober 2022 og frem til i dag, samt en ajourført opgørelse over erstatningskravet. Du blev i den forbindelse gjort opmærksom på svarfristen den 1. oktober 2023.

Du har ikke fremkommet med yderligere dokumentation, hvorfor jeg i dag har besluttet at genoptage behandlingen af sagen på det foreliggende grundlag.

Jeg har besluttet ikke at ændre Statsadvokatens afgørelse af 9. maj 2023 angående erstatning for tabte sociale ydelser. Det betyder, at din klient ikke kan få erstatning for mistet ledighedsydelse.

Begrundelse

Idet du ikke har fremsendt den efterspurgte dokumentation, har jeg ikke mulighed for at yde din klient erstatning. Det er afgørende for behandlingen af erstatningsspørgsmålet, at der foreligger et detaljeret overblik over din klients indtægtsforhold fra perioden fra løsladelsen den 6. oktober 2022 og frem til i dag. Der mangler desuden også en ajourført opgørelse over erstatningskravet.

Såfremt jeg modtager de nødvendige oplysninger, kan jeg genoptage behandlingen af kravet.

(...)

Lovgrundlag

Min afgørelse er truffet efter reglerne i retsplejelovens § 1018 a, stk. 1 (uberettiget frihedsberøvelse).

..."

Af Rigsadvokatens afgørelse af 17. oktober 2023 fremgår bl.a.:

"...

Ikke erstatning for tabte sociale ydelser

Ved afgørelse af 27. juli 2023 afviste jeg at imødekomme dit krav om erstatning for inkasoopkrævning og tabte sociale ydelser. Jeg anmodede i den forbindelse om dokumentation for din klients indtægtsforhold i form af lønindtægter, sociale ydelser samt andre ydelser, for ansættelsesforhold samt eventuelle forsøg på at opnå ansættelse i nyt flexjob, alt med henblik på dokumentation for evt. tabte sociale ydelser. Du blev i den forbindelse gjort opmærksom på tabsbegrænsningspligten.

Du har den 25. august 2023 fremsendt yderligere dokumentation, hvorfor Rigsadvokaten har genoptaget behandlingen af dit krav om erstatning til din klient Erstatningssøgende for tabte sociale ydelser. Ved brev af 5. september 2023 anmodede jeg om dokumentation for de sociale ydelser og den lønindkomst din klient har modtaget i perioden fra løsladelsen den 6. oktober 2022 og frem til i dag, samt en ajourført opgørelse over erstatningskravet. Jeg fastsatte i den anledning og af hensyn til fremdriften i sagen en svarfrist til den 1. oktober 2023.

Den 29. september 2023 har du sendt dokumentation for din klients indtægtsforhold for perioden fra oktober 2022 til i dag til Statsadvokaten i Viborg, dog uden en opdateret opgørelse, således at jeg kan se, hvad det endelige erstatningskrav er.

Den 9. oktober 2023 skrev jeg bl.a. til dig, at jeg netop havde modtaget det relevante materiale fra Statsadvokaten i Viborg, til hvem du havde fremsendt det den 29. september 2023. I din henvendelse til Statsadvokaten, kan jeg dog ikke se den ajourførte erstatningsopgørelse, som jeg har efterspurgt i brevet den 5. september 2023.

En opgørelse er nødvendig for behandlingen af erstatningsspørgsmålet. Opgørelsen bedes indeholde en henvisning til den relevante dokumentation.

Den 12. oktober 2023 besvarede du henvendelsen med følgende:

"Min klient har som følge af sin varetægtsfængsling mistet retten til ledighedsydelse, idet det begrundet med, at han ikke har kunne stå til rådighed for fleksjob.

Min klient har et genoptjeningskrav på 9 måneder, han får i den periode uddannelseshjælp, som medfører et større økonomisk tab. Satsen for ledighedsydelsen er på 17.200,22 danske kroner brutto pr. måned.

Min klient får nu uddannelseshjælp med en sats på 6.420,00 danske kroner brutto pr. måned.

Derfor lider min klient et økonomisk tab på i alt 97.020,00 danske kroner brutto.

Inkassoregning

Min klient har tilmed lidt et økonomisk tab på 4.245,23 danske kroner, idet han ikke har haft mulighed for at afdrage på lånet. Ovenstående beløb består af renter samt inkassogebyr.

Min klient har dermed et samlet krav på i alt 101.265,23 danske kroner. Beløbene påstås forrentet i medfør af erstatningsansvarslovens § 16."

Jeg har gennemgået de bilag, som du har fremsendt. Det fremgår heraf bl.a., at din klient har modtaget engangshjælp ved afgørelser af hhv. den 1. november 2022 og september 2023. Herudover har han modtaget aktivitetshjælp pr. den 17. oktober 2022 med 5.296 kr. pr. mdr. ligesom der er medsendt en afgørelse om, at han pr. 21. oktober 2022 modtog 6.420 kr. pr. mdr, og pr. 31. marts 2023 med 14.944 kr. pr. mdr. i uddannelseshjælp.

Det fremgår endvidere af Jobcenter Svendborg Kommunes afgørelse af 14. oktober 2022, at din klient i fleksjob vil være berettiget til flekslønstilskud som supplement til lønnen i fleksjob. Der er herudover vedlagt lønsedler for perioden fra den 1. januar 2023 til den 1. august 2023 samt dokumentation for flexlønstilskud, eksempelvis for perioden 1. til 31. juli 2023. Det fremgår af sidstnævnte, at grundsatsen er 19.333 kr., som skal fratrækkes 1.790,54 kr. i lønindtægt, således en bruttoydelse på i alt 17.042,47 kr.

Det fremgår ikke af den fremsendte dokumentation, i hvilket omfang din klient har forsøgt at begrænse et eventuelt tab, ligesom det ikke fremgår med hvilket beløb din klient menes at være gået ned i samlet hhv. netto og brutto indtægt pr. måned.

Jeg har på dette grundlag besluttet ikke at ændre min afgørelse af 5. oktober 2023 angående erstatning for tabte sociale ydelser. Det betyder, at din klient ikke kan få erstatning for mistet social ydelse i form af ledighedsydelse. Hvad angår kravet om erstatning for inkassoregning, kan jeg henholde mig til min afgørelse af 27. juli 2023.

Begrundelse

Begrundelsen for min afgørelse er således fortsat, at erstatningskravet som skal behandles efter retsplejelovens § 1018 h, ikke er tilstrækkeligt dokumenteret, ligesom kravet ikke er nærmere opgjort.

Jeg har således ikke mulighed for, på det foreliggende grundlag, at tage stilling til hvilket økonomiske tab din klient har lidt i forbindelse med den mistede ret til ledighedsydelse. Jeg henviser til mine bemærkninger ovenfor vedrørende de forskellige indtægtstyper, som din klient har haft i den relevante periode.

Sagens forløb

- I afgørelse af 9. maj 2023 nægtede Statsadvokaten at yde erstatning for inkasso-udgifter og tab af ledighedsydelse.
- I brev af 2. juni 2023 har du klaget over afgørelsen.
- Den 19. juni 2023 har Statsadvokaten sendt sagen til mig sammen med en udtalelse. Statsadvokaten har henholdt sig til sin afgørelse.
- Den 28. juni 2023 har Statsadvokaten genoptaget sagen for så vidt angår kravet om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste. Du har ikke klaget over denne afgørelse.
- Den 27. juli 2023 har Rigsadvokaten nægtet at yde erstatning for tabte sociale ydelser samt inkassooprævning. Du blev i den forbindelse gjort opmærksom på, at kravet vedrørende tabte sociale ydelser ville blive genoptaget, såfremt du fremsendte yderligere dokumentation.
- Den 25. august 2023 har du fremsendt dokumentation.
- I brev af 5. september 2023 har Rigsadvokaten efterspurgt en ajourført erstatningsopgørelse samt dokumentation for din klients indtægtsforhold.
- Den 29. september 2023 fremsendte du dokumentation for din klients indtægtsforhold til Statsadvokaten i Viborg.
- Den 12. oktober 2023 fremsendte du på ny erstatningsopgørelsen.

Lovgrundlag

Min afgørelse er truffet efter reglerne i retsplejelovens § 1018 a, stk. 1 (uberettiget frihedsberøvelse).

...

Forklaring

[FORKLARING UDELAGT]

Rettens begrundelse og afgørelse.

Erstatningssøgende var varetægtsfængslet i næsten 8 måneder fra februar 2022 til oktober 2022, hvor han blev frifundet i byretten og løsladt. På denne baggrund har han fået erstatning for uberettiget frihedsberøvelse og tabt arbejdsfortjeneste.

Spørgsmålet er, om *Erstatningssøgende* ligeledes skal have erstatning for den ret til ledighedsydelse, som han mistede på grund af varetægtsfængslingen, og om han skal have erstatning for udgifter til inkasso, idet han under sin varetægtsfængsling ikke kunne betale af på sit lån.

Mistet ret til ledighedsydelse

Retten lægger til grund, at *Erstatningssøgende* var i fleksjob og arbejdede i *Butik*, da han blev anholdt og varetægtsfængslet i februar 2022. Han blev som følge af varetægtsfængslingen afskediget i marts 2022. Efter løsladelsen havde han intet job og havde mistet retten til ledighedsydelse, idet han som følge af varetægtsfængslingen ikke havde været ansat i fleksjob i 9 måneder inden for de seneste 18 måneder. Dette betød en indtægtsnedgang, idet han derved alene kunne få udbetalt den noget lavere uddannelseshjælp.

Det fremgår af den af *Erstatningssøgende* fremsendte dokumentation sammenholdt med hans forklaring, at han i perioden fra løsladelsen i oktober 2022 til sagens behandling i retten den 24. januar 2024 udover uddannelseshjælpen flere gange har modtaget engangshjælp, ligesom han har modtaget aktivitetshjælp. Der er desuden fremlagt lønsedler, ligesom Svendborg Kommune har oplyst, at *Erstatningssøgende* er berettiget til flekslønstilskud som supplement til lønnen i fleksjob.

Erstatningssøgende har pligt til at begrænse sit tab, og dette har han nærmere redegjort for under sin forklaring i retten. Der er imidlertid ikke fremlagt nærmere dokumentation herfor, ligesom *Erstatningssøgende* ikke nærmere har opgjort og redegjort for den præcise indtægtsnedgang hhv. netto og brutto pr. måned.

På denne baggrund skal anklagemyndigheden frifindes.

Inkassoomkostninger

Det fremgår af retsplejelovens § 1018 a, stk. 1, 2. pkt., at erstatning ydes for økonomisk skade samt for lidelse, tort, ulempe og forstyrrelse af stilling og forhold.

Retten finder det ikke godtgjort, at de påførte inkassoomkostninger er en påregnelig følge af frihedsberøvelsen, ligesom retten ikke finder, at der er godtgjort en årsagssammenhæng mellem tabet og den uberettigede frihedsberøvelse.

Retten lægger herved vægt på, at man som låntager selv bærer ansvaret for, at de økonomiske forpligtelser, som man har påført sig selv, bliver opfyldt, herunder under en varetægtsfængsling eller under f.eks. en periode med arbejdsløshed.

På denne baggrund skal anklagemyndigheden frifindes.

Thi kendes for ret:

Anklagemyndigheden frifindes.

Erstatningssøgende skal betale sagens omkostninger.